

עמותת הנטינגטון בישראל (ע.ר.)

10 אוגוסט, 2025

דר' רחל הרדינג: כיצד הופך הסמארטפון לכלי מעקב אחר חולי הנטינגטון

פורסם בכתב העת הדיגיטלי HDBUZZ, 17 ליולי 2025

אחת המטרות החשובות בחקר מחלת הנטינגטון היא בניית "כלי" שיכול לאתר את תסמיני המחלה מוקדם ככל האפשר. נכון להיום, המעקב אחר התפתחות המחלה ותסמיניה דורש הרבה משאבים קליניים ומחקריים, מה גם שזו מחלה שמתפתחת באופן שונה מאדם לאדם.

הפרעות בתחום המוטורי, הוא סממן מרכזי במחלת הנטינגטון וכולל ליקויים בשיווי משקל, הליכה, תנועות גפיים וגוף בלתי רצוניות והיכולת לבצע פעולות באופן מלא ורצוני.

באופן מסורתי המעקב אחר התקדמות המחלה נעשה בביקורים בקליניקה של הנירולוג וצוותו. לעיתים, פער הזמן בין ביקור לביקור גדול וכך חלק מהשינויים "הולכים לאיבוד" וחלון זמן יקר להתערבות ועזרה מתפספס.

כדי לפתור חלק מבעיות אילו, צוות משותף של חברת רוש וחוקרים מאוניברסיטת לונדון קולג' פיתחו חיישן בלשי שמוטמע בנייד שמטרתו לאסוף נתונים, לנטר ולדווח על הפעילות המוטורית של המשתמש בזמן אמת. הניטור נעשה דרך הנייד ומתבטא בציון משוקלל שנקרא HDDMS.

(The Huntington Disease Digital Motor Score) .

הציון הזה כולל מדדים של שיווי משקל בעמידה, מהירות ויכולת תיפוף באצבעות, דפוסי הליכה והתנועות הלא רצוניות (כוראה). איסוף המידע מתרחש במהלך סדר היום הרגיל של האדם ולכן מתקבלים נתונים בזמן אמת עם דיוק רב יותר. את הנתונים ניתן לאסוף לאורך זמן והם דורשים מהאדם זמן של כחמש דקות ביום. ציון נמוך = תפקוד מוטורי טוב יחסית, ציון גבוה = תפקוד מוטורי לקוי במידה רבה והתקדמות של המחלה.

השימוש בכלי מדידה זה ניתן לניסוי בקרב 1000 חולי הנטינגטון שהשתתפו בארבעה מחקרים שונים. על סמך המדגם הגדול וכמות הנתונים שנאספו פורסמו התוצאות העיקריות:

1. הציון של HDDMS היה פי שניים רגיש יותר לשינויים במצבו המוטורי של החולה לעומת כלי ההערכה העיקרי והשכיח שנקרא cUHDRS. (The composite unified HD rating scale). כלומר, למדענים/ חוקרים הייתה אפשרות לגלות שינויים בתפקוד המוטורי באופן מדויק יותר ומוקדם יותר.
2. הציון יציב ואמין.
3. שימוש בכלי המדידה, הניטור וההערכה הנ"ל יאפשר להחיש ולייעל מחקרים קליניים עתידיים, כלומר: בחינה של תרופה חדשה תיקח פחות זמן ויידרש מדגם קטן יותר וזה יזרז את הדרך למציאת תרופה חדשה ויעילה.
4. אנשים יוכלו לעבור אבחון והערכה בבית במקום לנסוע למרפאה. זה מאוד חשוב למי גר בפריפריה או מתקשה בנסיעה.
5. המטפלים יקבלו כלי מעקב שיאפשר ביתר זמינות ודיוק לראות שינויים בתסמיני המחלה המוטוריים ובכך להתאים תרופה ועזרה באופן המותאם אישית למצבו העכשווי של החולה.